

KAKO NEKIM LJUDIMA OTVORITI OČI

Baviti se krivicom, pisati i zagovarati kolektivnu krivicu nekog naroda danas jednostavno nije moguće, bar ne po današnjem shvatanju krivice, umišljaja i nehata, te genocida, ali i holokausta. Zato veoma čudi i nije moguće objasniti, bar racionalnim razlozima, uporno nastojanje da se dokaže kolektivna krivica jednog naroda. Kada ovo kažem mislim na gospodu Gorana Babića i Aleksandra Sašu Nećaka, kao autore više tekstova objavljenih u DANAS-u, koji uporno zagovaraju postojanje kolektivne krivice, kada je u pitanju populacija Podunavskih Švaba¹, inače državljana Jugoslavije, za zločine koje su okupacione snage počinile prema slovenskim narodima, pre svega Srbima, u toku II Svetskog rata. Kao osnovne dokaze podastiru pripadnost nemačkoj naciji, pripadnost Kulturbundu, kako navode skoro stopostotno, te mobilizaciju (oni kažu dobrovoljni prilaz) u Diviziju Princ Eugen.

Pripadnost nemačkoj naciji nije sporna, mada bi se i to moglo sporiti, jer jedan deo Podunavskih Švaba nije pripadao nemačkoj naciji, već austrijskoj, a i Austrija je bila žrtva Hitlerovih ambicija i osvajanja.

Podunavske Švabe su bili u velikom broju učlanjeni u Kulturbund, ali ne tako masovno kako to ovi autori zagovaraju. A Kulturbund je bio organizacija za negovanje kulture – kulture Podunavskih Švaba. Koliko se njihovih članova priključilo Hitlerovoj ideologiji nikada nije utvrđeno, niti je to moguće, bar iz današnje perspektive.

Ja nisam bio član Kulturbunda, mada sam to mogao biti jer sam rođen u vremenu dok je Kulturbund još postojao. I to u vremenu kada se Kulturbund, po rečima ova dva autora, pretvorio u zločinačku organizaciju. Da li i ja, u tom slučaju, podpadam u krivce za zlodela koja su pretrpeli slovenski narodi? Da li i moji roditelji i praroditelji?

Šta i kako prokomentarisati, kada je pripadnost Kulturbundu u pitanju, seosko stanovništvo u podmaklim godinama ili decu predškolskog, pa i školskog uzrasta. Da li su i oni bili članovi Kulturbunda i pripremali uslove za okupaciju Jugoslavije i vršenje zločina prema Srbima, Jevrejima i inima?

Danas postoji dosta organizacija Podunavskih Švaba za negovanje svoje tradicionalne kulture. Da li i pripadnici ovih udruženja možda pripremaju kakav prevrat i pripremaju uslove za dolazak nemačkih trupa kao okupacionih u Srbiju. To bi trebalo da ova dva gospodina dobro istraže i da blagovremeno na to upozore vlasti Srbije, dok ne bude kasno.

Pripadnost velikog broja Podunavskih Švaba diviziji Princ Eugen nije sporna, mada je i tu sporan način postajanja pripadnikom Divizije. Divizija je brojala od 20 do 30 hiljada vojnika, od kojih je iz Jugoslavije (jugoslovenskog dela Banata) bilo oko 50%. Ostatak su sačinjavali pripadnici nemačke nacionalne manjine iz Rumunije². Podunavske Švabe iz jugoslovenskog dela Banata su se samo u manjem broju prijavljivali u Diviziju kao dobrovoljci³. Velika većina njih je bila mobilisana. A zna se da je „državnu vlast“ u Banatu vršio III Rajh, te je vršio mobilizacije po svojim kriterijumima. Brojni su primeri pokušaja izbegavanja mobilizacije Podunavskih Švaba u Diviziju, ali su i načini na koji su se takvi pokušaji završavali dobro poznati.

---

¹ Pripadnici nemačke i ustrijske populacije naseljeni tokom tri veka na prostor današnje Vojvodine.

² U rumunskom Banatu je nemačka nacionalna manjina bila veoma brojna.

³ Prof dr. Zoran Žiletić navodi 10% Podunavskih Švaba kao dobrovoljnih pripadnika Divizije.

Posle II Svetskog rata je na području Vojvodine (delom i u Slavoniji) osnovano preko 100 logora za Podunavske Švabe - Nemce državljane Jugoslavije, koji su oглаšeni kolektivnim krivcem za sve zločine i zlodela koja je izvršila nacistička okupaciona vlast na prostoru Jugoslavije. U tim logorima su logorisana deca, žene i starci, a smrt u tim logorima je našlo preko 60.000 ljudi. Pomrli su od gladi, bolesti i hladnoće.

Udruženja Podunavskih Švaba iz celog sveta su zagovornici ideje da se mesta stradanja (logori) označe hrišćanskim simbolom kao spomen obeležjem na nevino stradale žrtve logora.

I dok je država (Vlasti AP Vojvodine su donele i Deklaraciju o nepostojanju kolektivne krivice) odstupila od načela kolektivne krivice naroda, ova dva tekstopisca i dalje zagovaraju ideju postojanja kolektivne krivice Podunavskih Švaba, pa su u tom smislu nepokolebljivi protivnici postavljanja bilo kakvog spomen obeležja na ili pored masovnih grobnica. Žrtve smatraju krivcima za brojne smrti i svaka druga stradanja domaćeg srpskog stanovništva, a takvima ne pripada nikakvo pravo na sećanje, pa ni njihovim potomcima da bi mogli na tome mestu da se podsete svojih predaka. Za njih ne postoji ime i prezime vinovnika, svi su isti, svi su zločinci, svi su poklonici nacizma i Hitlera, svi su okrvavili ruke i zato njih treba izbrisati iz sećanja, da su uopšte i postojali i kakve su doprinose dali području na kome mi danas, pa i ova dva tekstopisca, živimo.

Ako ova dva autora ne znaju da su na mestima bivših masovnih grobnica pre više desetina godina izgrađene fabrike, sportski tereni, ali i stanovi, evo ja ih obaveštavam o tome. Kako se osećaju stanovnici koji stanuju u kućama podignutim na mestima masovnih grobnica, ili radnici koji rade u fabrikama ili sportisti na sportskim terenima iznad masovnih grobnica takođe ne znam, ali je moguće da ti ljudi to ni ne znaju. Ali, ova dva tekstopisca bi to morala da znaju, pa da i to prokomentarišu.

O stradanju civila, Srba pre ostalih, za vreme II Svetskog rata, postoje brojna svedočenja, sve je to zabeleženo u istoriji, o tome se učilo u školama – pa sam i ja o tome učio u školi, pisane su knjige, snimani filmovi. I to je trebalo tako uraditi, da mlađe generacije ne dođu na ideju da ponove takvo ili slično ponašanje. Ali, kako podučiti mlađe generacije da ne postoji kolektivna krivica, da se krivac krije pod određenim imenom i prezimenom, ako ova dva tekstopisca uporno zagovaraju kolektivnu krivicu naroda. Kako podučiti mlađe generacije, ali i zadovoljiti istinu i potomke nevino stradalih po logorima (a ti koji su bili logorisani su i bili nevini – deca, njihove majke i starci, koji nisu ničim doprineli izvršenim zločinima), ako ideje koje zagovaraju ova dva tekstopisca, još uvek žive u njihovoj svesti, a kojih nisu u stanju da se oslobode i uporno ih plasiraju javnosti.

Da ideje kolektivne krivice ne žive i u glavama drugih ljudi svedoči i nedavno osvećenje spomenika nevino stradalima u logoru u Bačkom Jarku i komemoracija, kada je Predsednik Vlade Aleksandar Vučić poručio svima da nema kolektivne krivice i da su i ti ljudi – pomrli u logorima, bili domaćini i da su bili u svojoj zemlji.

Nakon ove poruke predsednika Vučića gospodin Nećak je malo ublažio svoju retoriku, verovatno uviđajući da ne dele svi njegove stavove, a što do tada nije bio slučaj. Dobar pomak, pomak u dobrom pravcu gospodina Nećaka. Nadajmo se samo da je bio iskren kada je to napisao. Ako nije, onda ništa.

Ni gospodin Babić, ni gospodin Nećak, nikako da u svojim opservacijama dođu do teme kada je Kancelar Nemačke Willy Brant klekao ispred spomenika

nevinim žrtvama nacističkog režima, ali simbolično ne samo toga logora nego i svih logora koji su u Hitlerovoj Nemačkoj služili za logorisanje, ali i uništavanje nepodobnih ljudi. Da, nepodobnih ljudi, jer su u tim logorima smrt našli i pripadnici nemačke nacije, koji se nisu uklapali u Hitlerovo viđenje buduće Nemačke, ne samo pripadnici određenih nacija.

Ovaj gest Willy Branta za mene predstavlja priznanje i kajanje, ali i iskreno izvinjenje za sva zlodela koja je učinila nacistička vlast III Rajha, predvođena Hitlerom. Istovremeno ovaj gest predstavlja i obećanje u ime nemačkog naroda, ma gde se njegovi pripadnici nalazili, da više neće činiti takva ili bilo kakva druga zlodela. Baš bih voleo da mogu da pročitam, od bilo koga tekstopisca od ove dvojice, komentar ovoga gesta. Smeo bih se kladiti da bi to protumačili kao lažno, fiktivno kajanje.

I zato, sve dok se ljudi ne oslobode ovakvih mišljenja (ne samo kod nas, već u sveukupnosti ljudskih života), ali i dok ne dezavuišu zagovornike ovih i ovakvih ideja i teorija, ne možemo očekivati međusobnu toleranciju, život u dobrosusedskim odnosima i suživot sa drugim i drugačijim. Gospoda Babić i Nećak su najbolji primeri za to.

Stjepan A. Seder

OVAJ TEKST JE PROSLEĐEN "DANAS" -u 03. JULA 2017., ALI NIJE OBJAVLJEN